

нови възгледи, нови настроения и задушвали елино-българските училища, каквото било онова на Райно Попович в Карлово. По предложение на пловдивски учители за училищен празник бил прогласен с въздушевление и тържество деня на българските светци *Кирил и Методи* (1858). В същото време руските възпитаници се надпреварят да снабдят училищата и българските четци с научни и исторически книги. Покрай Паисиевата История, издадена под име Царственик, Ботю Петков превежда Венелиновата История за българите, явяват се по народната история учебниците на Драган Цанков и Добри Войников. Малко по-късно по таен път достигат било в ръкопис, било печатани първите съчинения на Раковски (Горски пътник, Българска дневница и др.). От същия имало покана до братя Кескиневи в Карлово за записване абонати на в. „Дунавски Лебед“. В Цариград почват да излизат вестниците „Време“, „България“, списанието „Български книжици“ и многобройни „народни песнопойки“.

Всичко това било израз на силно пробудил се дух, който дирел изход от своите робски окови и ляк на своето духовно и политическо страдание. Извън България (в Сърбия, Влашко, Русия) също работели ученолюбиви дружества, читалища, женски дружества, търговски къщи и разни просветени, но прокудени от турската тирания, българи, за повдигането на народа и неговото освобождение.

Годината 1856 отбелязва важен подскок на българите. Капитан Никола в Търново организи-